

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-istván-ter. I.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

Huszéves ipartestület.

Székesfehérvár, febr. 5.

□ Husz esztendő nem nagy szó, nem nagy szám az idők kapuján. Elenyésző, alacsony homokkő az évek temetőjében, a mulandóságban. Husz lepergett homokszeme az örökkévalóság órájának. Am a magyar kisipar életében s világában megszűre látszó, tekintélyes emlékoszlop, melynek oldalaira küzdelmeknek s a tusák kiállása után az életképességnek és létrehivatottságnak bizonyítékait rotta föl az idők éber őrszeme.

A tisztess magyar kisiparnak, amelynek gyökérszála oly mélyen behergződik a keresetlen társadalom termő talajába, komoly, méltóságteljes ünnepe volt vasárnap, amikor a székesfehérvári ipartestület: főnállásának huszéves jubileumát ülte meg. Az egyházmegye püspöke, a testvér-törvényhatóságok főtisztái s a város országgyűlési képviselője állottak a jubilatök fekete-emberhullájába s maga a kereskedelmi kormány is részt követelt magának a nagynapon egy érdemes, hűséges, szorgalmas munkában, becsületés iparkodásban megőszült mesterlegény megjutalmazásával, kitüntetéssel.

Szálló íge, hogy Székesfehérvár iparváros. Meglátszott a múlt vasárnapi ünnepegyen is. A résztvevők száma, a diszgyűlés színvonala, a közreműködők szávanak súlya s egyéniségének erkölcsi ereje mind kifejezők voltak annak a honoráló gondolatnak, hogy milyen jelentékeny kulturális és gazdasági tényezője a városnak a kisiparososztály, hogy emelögva mennyire kell vele foglalkozni az illetékes köröknek, mennyire támogatásra s helyes irányu intellektuális vezetésre méltó; és viszont, hogy minő nagy morális kötelességei vannak ennek a kisiparos osztálynak is a város társadalmi életében, amelyeket minél több ambícióval és akaraterővel kell betöltenie.

Hogy a kisipar, hogy a magyar ipar egyáltalán, minő szűk esztendőkön tengődött eddig, tudjuk is és hallottuk is újra most a jubilaris diszgyűlésen. Am utalunk az elhangzott beszédekre s különösen a város országgyűlési képviselőjének s a jó öreg Nagy Ignác ügyvédnek föl-szólalására, amelyek kifejezést adtak annak a biztatás reménységnek, amely a mi szívünket is eltölti a nemzeti kormány nagyszabású ipari reformjaira gondolva.

Anidőn lelkünk egész melegével köszönjük most post festo a jubilatök ipartestületet, kívánjuk további munkásságára a Gondviselés áldását. Maradjon meg ed-

digi buzgalnában, életerejében, életkedvében. Mindezekben pedig csak akkor maradhat meg, ha ezental is a keresztény gondolkodásnak és életnek megismert alapigazságai mellett küzd és bizva bizik a magyar ipar fölvirágkozásában, megerősödésében.

*

A vasárnapi jubilaris ünnepegekről a következőkben számolunk be.

A jubilaris diszgyűlés.

A székesfehérvári ipartestület huszéves főnállásának emlékére szombaton, gyertyaszentelő napján diszgyűlést rendezett a Szent István-teremben. A diszgyűlés minden tekintetben lényes lefolyasu volt. Az emelvényen a testület előjárói foglaltak helyet, a terem színté zsufolásig tömve volt hallgatósággal. Ott volt maga Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök, valamint Széchenyi Viktor gróf főispán is. Azonkívül ott láttuk még Szűcs Jenő alispán, Daróczy István törvényszéki elnököt, Tóth István városi főjegyzőt, Kerekes Lajos dr. városi árvászeki elnököt, Klauz György dr. püspöki irodalmagazgatót, Strei Ferenc püspöki titkárt, Winkler Vilmos városi főmérnököt, Havancsek Antal és másokat. Sára Gyula dr. országgyűlési képviselő az elnöki emelvényen foglalt helyet. A kisiparosok hatalmas számmal voltak föl. A páholyokat hólyközönség foglalta el.

Az ünnepélyt délelőt 11 órakor Sáy Ferencnek, az ipartestület elnökének beszéde nyitotta meg szép, kerekded beszéddel. A beszéd így hangzott:

(Sáy Ferenc megnyitóbeszéde.)

Mélyen tisztelt közönség!

Azon ösfoglalkozások között, melyek az embert a természet romboló erőinek leküzdésére megtanítottak s ezáltal a társadalmi és nemzeti közösségek megalakítására képesek tettek, mindig elsőrendű s egymást kiegészítő szerepet játszott a földművelés és az ipar. Az előbbi szolgáltatja a nyers anyagot, az utóbbi átdolgozza azt az ember szükségletére alkalmas formába.

Mind a nemzeti, mind az általános emberi haladásra nézve a legnagyobb szerencsétlenségnek kell tartanunk, hogy a legújabbkori társadalmi és politikai mozgalmakban a vezérek csak úgy, mint az általuk vezetett tömegek — egyedül és ridegen saját érdekeiket tartva szem előtt — az emített két nagy társadalmi osztály között, nem az összekötő kapcsolatokat, hanem a szétválasztó ellentéteket keresik és követik.

Midőn a székesfehérvári ipartestület fenállásának 20-ik évfordulóját ünnepli, mint ezen testület elnöke örömmel jelentem ki, hogy a mi testületünk nem az ellentéteket kereső álláspontból indult ki. Aki, mélyentisztelt közönség, akár az egyes nemzetek, akár az egész emberiség fejlődésének menetét nemcsak ismeri, hanem abból a tanulságokat levonni is képes, az csupán arra a meggyőződésre járhat, hogy minden társadalmi tényező, tehát az iparososztály is, csak úgy végezhet egész munkát, üdvös munkát, ha a nemzetet fenntartó többi tényezőkkel békeség-

ben, egymást megértve, egymást segítve munkálkodik.

Illy felfogásból kiindulva, mély tisztelettel köszönöm a szerény ünnepünkön városunk és megyénk első egyházi férfiat, megyés püspök urak emelöttségét, hálás köszönetet mondok megjelenéséért, a politikai hatóság vezérének, a főispán ur emelöttségének valamint a többi hatóságoknak is azért a szíves érdeklődésért és jóakarattért, a mellyel nem csupán ebben az órában, hanem alapvető munkálkodásunknak minden fázisában, az ipartestület működése iránt viseltetek.

Nem az en hivatásom, hogy ünnepünkön a székesfehérvári ipartestület múltját vázoljam. Ezt meg fogja tenni a mi szeretett országgyűlési képviselőnk, aki az ipartestületet a bölcsőtől fogva a mai napig nevelni, vezetni, támogatni segítette, aki tehát leginkább van hivatva arra, hogy ennek a testületnek a fejlődését, örömeit és küzdelmeit esemeltelje. En it röviden csupán annyit említek, hogy a lefolyt 20 év a vajadás, a sok százados céhrendszerből való átalakulás terhes időszaka volt; de azért mégis nyugodt lélekkel tekintünk vissza a testület 20 éves mozgalmaira, amelyekből az egymás megismerése, megbecsülése, a támogatás utáni vágy s a jövőben való hit, mint egy-egy világító s a további utunkra fényt vető oszlop emelkedik ki.

Mélyen tisztelt ipartestület, szeretett tagtársaim! A vallásos és hazafias érzelmen kívül meg csak egyetlen oly eszményt ismerek, amely az emberi léleknek szárnyakat, a gondolkodásnak igazán mély és mégis derűs tartalmat tud adni: a művészet eszményét. Mi iparosok ugyan művészeknek nem tartjuk magunkat, hisz a művészi gondolat csupán egyes lángelméknek egyéni tulajdona, de arra mégis büszkéek lehetünk, hogy az embert nemestől, felemelő művészi ideálnak a mi kezünk munkája ad formát, látható testet.

Azzal az óhajjal nyitom meg ezt a közgyűlést, hogy iparosaink működésük közben ne csupán kezeikkel vegyenek részt az ipari alkotó munkában, hanem lelküknek legnemesebb erejét, szívüknek legerősőbb szeretetét oltás be a kezük alól kikerülő művekbe. Ez legyen jövőendő munkálkodásunknak irányu, programja, mert ha munkánkba életet, szívet viszunk bele, az Isten áldása el nem maradhat!

(Ünnepi óda.)

A tetszéssel fogadott szép beszéd után ifj. Lholka István szavalta el erre az alkalomra irt ódáját, amely az adott körülmények közt megfelelő formakészégre vallott s emellett gondolatainak, keresztényszociális irányeszméinek mélységével ért nagy hatást. A kedves poemából a következő részleteket adjuk:

Hol híres hamvat szurke fog boritja,
Mészéve híres tettekről reget,
Hol sajnado viragok tarka szirma
Arról beszéde, hogy mulando a let:
Hol edes hit leng az a reget
Hazánkért ellát nagyaink felett:
Ott szászor szent a hini föld elottunk,
Azzá teszi a hü emlékezet.

De ez a föld, hol nyugton alszik álmat
A békes munka békes bajnoka,
Hol megnyitjuk, ki éve nem pihen meg
És trespelése nem merült soha,
Köt seh nem ért, nem ere kardok ele,
De ajkát érte száz úromkelvely,
Oh az a föld megváltók temetője,
Minden más földnél szentebb az a hely.

Mai lapunk 6 oldal.

Hazáért halni harcok viharában
Fenséges égi érzelem lehet,
De ronbólás még nem szült új világot,
Vér még szabadabbá nem tett nemzetet.
Áldáshozó munkától lesz virágos
A szabadságot elfedő avar,
Csak munka árán, alkotások árán
Lesz naggyá és szabadná a magyar.

Majd ismét:

... szent a cél, hogy az ipari munka
S a magyar ipar legyen nemzeti,
Magyar érzéssel magyar kéz ha munkál
A műve legyen izziglen magyar,
És művében is izzig magyar érzést
Hirdessen minden munkás férfiak!

És ti! a kornak élő nagyságai!
Riket az eszme szentelt láza hajt,
Ez új huszeszteni küszöbére lépve,
Ne fejtátok el egy szálló sóhaj!
Egy halk sóhaj, reménykedőt, óhajtot,
Hogy a jövőnek ragyogó age,
El ne boruljon gyászos feketére,
Ne szálljon rá a romlás fellege.

... Ott kőn bűnhélve tépi lobogónkat
A négy százdia tomboló vihar,
Sebaj! Nem árthat, míg durva hangja
A munka szímlőnájába hal.
... Pitymáltat két a munka templomán
És fénylő nap a pitymáltat után.
Munkára fel! Mest nagy, teremő munkát
Munkával ünnepelhetünk csapán!

Az óta szünni nem akaró tapsviharnak
volt osztályrésze.

(Arcképlelemez.)

Következett *Reé* István rendőrfőkapitány
beszéde. Igen becses, szónoki fordulatokban gaz-
dag visszaemlékezés után rátért a jelenre, amely-
nek méltató passzusából itt most a következőket
adjuk:

--- A jelenlegi ipartestületi eljárás, elnö-
ség és a fáradhatlan tisztúkar, folytatólag működik
az alakulástól kezdve az ipartestületi bekeletető
bizottság iparhatósági bizottsáival Nagy Ignác
ügyvéddel, *Sáára* Gyula dr. ügyvéddel, egy
kisegítőként *Csöppentky* Mihály dr. és *Kisleki*
Károly dr. ügyvédekkel.

Az elnökség élén: *Say* Ferenc építész áll
Németh István és *Dittmár* József alelnökökkel.
Nagybecsű és megosztó feladatot teljesít
az ipartestület, midőn a jelenleg működő ipar-
hatósági bizottsáinak, elnökeinek, előjárásági tag-
jainak és tisztúkarának arcképcsarnokát örökíti
meg a most leleplezett képben, buzdításul és
követendő példálul a jövő nemzedéknek.

Adjon a Mindenható ezen fáradhatatlan ipar-
testületi vezetőségnek az eddig tapasztalt kitartá-
sukhoz, önzetlen és fáradságot nem ismerő buz-
galmukhoz megkívántató kelő erőt, hogy a ma-
gyar ipart ezen utón is, úgy édes Hazánk, mint
a város javára minél nagyobb eredménynyel to-
vább fejleszthessék és felvirágozásához közelebb
vezéreljék s mindezzel a magyar nemzet sa-
gyonosodásához és boldogulásához hathatósan
közreműködjenek.

Reé István főkapitánynak, az iparhatóság
fejének beszéde közben lehullott a lepel az ipar-
testület tisztúviselőinek és eljáráságának művészi
ízlelssel s kiviteiben gruppirozott fényképéről. A
fényképet *Pete* Gyula fotografus, a keretet *Kö-
rössy* Gyula műasztalos, a keret relifjeit pedig
Havranek Antal akadémiai szobrász készítette.
Reé beszédét követte a Polgári Dalkor Hymnusa,
Kotskés Elek kántor, dalköri nagyvezetése alatt.

(A testület története.)

Alig halt el a hazafias ének, amikor már
Sáára Gyula dr. lépett a szónokok helyére s
tartalmas bevezető és befejező szavak kíséretében
az egyesület történeti vázlatát nyújtotta a követ-
kezőkben:

Igen tisztelt Közgyűlés!

Két évtized repült el felettünk 1887. febr.
2-ika óta, mikor a székesfehérvári ipartestület
megalakult és működését megkezdette.

Ma midőn ipartestületünk diszközgyűlést
tart, hogy ünnepelje a megalakulás napját, önkény-
telenül is felvetjük a kérdést, vajjon a 20 évi
működésnek, a 20 évi együttműködés és
küzdelennek eredményei előbbre vitték-e kézmű-

iparosaink sorsát és javát, boldogabbak-e ipar-
osaink, jobb létnek örvendenek-e s ülteljük-e igaz
ünnepét a magyar ipar felvirágozásának és
előbbrevitelének.

A kérdésre csak nemmel felelhetünk, mert
sajnos kézműiparosaink ma is a megélhetés
súlyos és nehéz gondjaival küzdenek, ma is csak
a jövőbe vetett remény és bizalom táplálja őket,
hogy végre valahára el kell jönni az időnek,
midőn iparosaink boldogabb és jobb napok haj-
nalára virradnak.

Tehát mit ünnepelünk ma? Ünnepeljük az
egyesülést és a tömörülést napját, midőn ipar-
osaink már kétségbeesve az 1872. évi szabadipart
megteremtő törvény káros következményei felett,
az ipartestületi szervezetben vélték feltalálni a
küzdelen védbástyáit, a homán egyesült és
teljes erővel küzdhetnek a reájuk annyira fontos
képesítés elvének megvalósítása, a jogosulatlan
töke versenyének letörése, a keltárok visszaélé-
seinek megszüntetése, a kézműiparos osztály ér-
dekeinek megvédelése, a magyar ipar előbbrevitele
és felvirágozásáért.

Hogy a tömörülésben, a rendszeres és okos
szervezkedésben mily hatalmas erő rejlik, azt a
legnagyobb mértékben feltegyntattak a napi
renden levő munkán szolgálnak.

Az ipartestületi szervezetek és a tömörü-
lésben, az egyesülésben, a közös munkákban
találtak meg az erőt a kitartásra, nellyel két
évtizedet haladó idő óta küzdtek és harcokuk
jogos érdekeik védelmében.

Az ország körülözött gépcépján tartott
ipartestületi kongresszusokon már két évtizedet
haladó idő óta sürgetik ipartestületcink a min-
denkon kormányoknál a kézműiparos osztály
érdekeit védő, a magyar ipar felvirágozását elő-
mozdító új ipartörvény alkotását, sérelmeinknek,
bajainknak minden irányban való kiválasztását s a
magyar ipar védelmének legfőbb tényezője, az
önálló vámtéreltet megakosását, helyes és okos
védvámok behozatalát.

Magányos, egyes embereket talán elkeser-
ített volna a 20 évet haladó időn át folytatott küz-
delmenek sikertelensége s talán fel is hagytak
volna a további küzdelen mel, azonban ipar-
testületcink az ő szervezeti tömörülésükben bírták
az erőt a kitartásra, nem csüggedtek, hanem
bizva ügyük igazságában követelték jogos és
mértányos kivánsálmak teljesítését.

Oly hosszú idők óta folytatott küzdelen
most már a siker reményével kecségetet.

Kossuth Ferenc kereskedelemi miniszter, az
ország színe előtt tett ígretet, hogy iparosaink
bajait és sérelmeit minden irányban orvosló,
azoknak érdekeit felölő új ipartörvény javaslatot
fog a lehető rövid idő alatt a magyar parlament
elő terjesztieni.

A jelenlegi kormány ígretét bírja a magyar
nemzet, hogy az önálló vámtéreltet létrehozatalán
és megalkotásán munkálkodik.

Az iparosoknak ipartestületi szervezetben,
az ipartestületeknek pedig szövetségben való tö-
mörülése hábar oly hosszú idő után is, de meg-
hozta a maga gyümölcsét, mert ma már életet a
biztos remény, hogy iparosaink érdeke most már
nem lesz mostona gyermeke, sem a kormány,
sem a törvényhozásnak.

Az ipartestületi szervezésben való és most
már oly szép reményekre jogosító egyesülés és
tömörülés 20 éves évfordulóját ünnepeljük tehát
ma azon boldogító remény és tudatban, hogy
kezdetén állunk ama nagy és nemes munkának,
midőn a magyar országgyűlés, a magyar kézmű-
iparos osztály érdekeinek védelmére, a magyar
ipar felvirágozása s a magyar iparosok jobbletének

előmozdítására szolgáló nemzeti alkotásoknak biz-
tos alapköveit fogja lerakni.

Igen tisztelt közgyűlés!

Nekem, mint a székesfehérvári Ipartestület
jelenlegi ügyésze és iparhatósági biztos helyette-
sének, ki már az ipartestület megalakításában is
részt vettem, jutott megütéselő bizalmuk folytán
a feladat, hogy a mai napon a testület megalakulását
rövid vázlatokban ismeressem.

Az 1884. XVII. törvénycikk értelmében,
Székesfehérvár szabad királyi város területén a
képesítéshez kötött ipartűző iparosok által ala-
kítandó ipartestület letesítése céljából, boldogult
Seidel Lajos akkori volt városkapitány mint első
foku iparhatóság, falragaszi hirdetmény és hir-
lapok útján, a város területén képesítéshez kö-
tött ipartűző összes iparosokat a városház nagy-
termében 1884. évi december 14-ik napjára hivta
össze gyűlésre, ahol ccsetelven az ipartestület
célját és feladatát, annak előnyeit és terheit, fel-
szólította a jelenlevő iparosokat, hogy nyilatko-
zzanak, vajjon az ipartestület letesítését óhajtják-e.

Az ezen gyűlésen jelenlevő mintegy 400
iparos, ugy a csizmadia, cipész, sütő, szűrszabó,
kalapos, szűcs, magyar szabó, timár, fazekas,
asztalos, ércmű, kovács, bogárn, tobak, lakács,
ács és kefekötő ipartársulatok elnökei, ipartársu-
latak nevében, tehát 583 iparos képviselésében
kijelentették, hogy az ipartestület megalakulását
óhajtják es kerik.

Mint hogy ezek szerint Seidel Lajos boldo-
gult városi kapitány mint első foku iparhatóság
meggyőződött, hogy Székesfehérvár szabad királyi
város mint az ő iparhatósága területén működő
képesítéshez kötött ipartűző iparosoknak 2,3-át
felülmuló többsége az ipartestület megalakítását
óhajtja és kívánja, a testület megalakítását ellenző
iparos pedig egy sem jelentkezett, a 39266/884.
sz. miniszteri rendelet értelmében határozatilag
kimondotta, hogy Székesfehérvár szabad királyi
város mint az ő iparhatósága területén képesi-
téshez kötött ipartűző iparosok által ipartestület
alakítatik, s egyszersmind felhivta a gyűlésen
jelenlevő ipartársulatok elnökeit, hogy a 39266/
884. sz. miniszteri rendelettel megállapított mintá
figyelembetételével az alapszabályok szerkeszté-
sére kiküldötteket rendeljenek s azoknak nevé
vele tudassák, hogy azután az azok által elké-
szítendő alapszabályokat az újonnan egybehívandó
közgyűlés elé terjeszthesse elfogadás végett.

Az 1884. évi december 14-ikén az ipar-
testület megalakítását kimondó gyűlés óta boldo-
gult Seidel Lajos városkapitány mint első foku
iparhatóság az egyes ipartársulatok elnökeinél
folyton sürgette, hogy az alapszabályok meg-
szerkesztése végett kiküldötteket nevezzenek, hogy
azonban felhívásai eredmény nélkül valók voltak
az általános ipartársulatot bízta meg, hogy a
kebeléből kiküldendő bizottság által az alapsza-
bályok tervezetét készitse el, s hozzá mint ipar-
hatósághoz terjessze be.

Az általános ipartársulat az alapszabályok
tervezetét elkészítvén azt az iparhatósághoz be-
terjesztette, minek következtében Seidel Lajos
volt városkapitány a Székesfehérvárított megalakul-
va levő összes ipartársulatok elnökeit 1886.
évi március 3-ára értekezleti ülésre hivta össze,
ahol a kidolgozott alapszabály tervezetét bírálatak
alá bucsátván, ezen értekezlet az alapszabályokat
a szövetheni némi csekély változtatással el is
fogadta és az egybehívandó iparosok közgyűlése
elő terjesztieni javasolta.

Ezen értekezlet határozatából Seidel Lajos
volt városi kapitány 1886. április 11-ére a város-
ház nagytermébe újabb közgyűlést hívott össze
ahol megjelentek: Heisz Alajos az általános ipar-
társulat alelnöke, Péczeli Vince a csizmadia,
Zenálkó Antal a cipész, Nogel Vince a sütők,
Gyurkovics Alajos a szűrszabók és kalaposok,
Torma György a szűcsök, Maron József a ma-
gyar szabók, Krizsán Imre a timárok, Szórádi
József a fazekasok, Máté József az asztalosok,
ifju Dittmár József az ércmű, Kaszab József a
kovácsok, Fűtei István a tobakok, Szemler Imre
a német szűcsök, Fröschl György az ácsok,
Fritz Pál a kefekötő ipartársulatok elnökei, idősb
Havranek Antal, Say Ferenc, Fűzi Márton, Pajor
István és mintegy 300-át meghaladó képesítéshez
kötött iparos, kik a felolvasott alapszabály ter-
vezetét némi csekély módosítással végleg elfo-

gadták, s azokat jóváhagyás végett a kereskedelmi minisztériumhoz felterjeszteni határoztak.

A felterjesztett alapszabályok azonban a budapesti kereskedelmi és iparkamara véleménye értelmében csekély módosítás végett ismételve visszaérkeztek, mely módosításokkal az 1886. október 31-ére összehívott közgyűlés foglalkozott, mely közgyűlés a budapesti kereskedelmi és iparkamara módosításait elfogadván az alapszabályok a városi tanács útján a magyar királyi kereskedelmi minisztériumhoz fel is terjesztette.

A székesfehérvári ipartestület alapszabályait a kereskedelmi miniszter 6807/1886. számú jóváhagyó záradékával ellátva leérkezvén Székesfehérvárra szabad királyi város akkori volt rendőrkapitánya boldogult Seidel Lajos mint elsőfokú iparhatóság a megalakuló ipartestület mellé állandó hatósági biztosul az iparérdek régi, kipróbált harcát az ipartestület megalakításában szívvel és lélekkel fáradozó s az iparosok előtt közbeszülés s szeretet-körvendő férfit, Nagy Ignác székesfehérvári ügyvéd urat nevezte ki és hogy e kinevezés mily szerencsés volt ipartestületi körökben a legényesebben igazolja az a körülmény, hogy ő még ezidélig is ipartestületünk állandó biztosja, ki nem csak ipartestületünk ügyét és javát mozdiha elő fáradhatatlan és kitartó munkássága által, hanem mint képviselő bizottságnak elnöke és a hatóságnak képviselője az ő szép és nemes hivatását alhatta jó és nemes szível vezérevel mindenkor megtalálta módját annak, hogy az iparosok közt felmerülő és kiélegetett surlódásokat békés úton oszlassa el és orvosolja a sermeket.

Nagy Ignác kinevezést állandó iparhatósági biztos ur kinevezését közhöz véve Székesfehérvár összes iparosait 1887. január 16-ára a városház nagyertermébe értekezletre hívta egybe, hogy az alapszabályok értelmében megalakuló közgyűlés határnapjának megállapítása az elnök és a testületi előjáróság tagjának megválasztása tárgyában, mely utóbbiak az ipartestület életképessége, egy sikeres működésének biztosítása tekintetében oly annyira fontosak, iparosaink között egyöntetű hozzájárulást hozlással létre.

Ezen értekezlet a székesfehérvári ipartestület alakuló és választó közgyűlésének határnapját 1887. február 2-ára tűzte ki a városháza nagyertermébe.

Ugyanezen értekezleten Péczely Vince a székesfehérvári eszaki iparhatóság elnöke Székesfehérvár város iparosainak a múltban oly tevékeny vezérlelőre kért szót, s örömet fejezte ki ama tapintatos és Székesfehérvár összes iparosainak meglegedésére és ömögere szolgáló választás felett, hogy az elsőfokú iparhatóság Nagy Ignác ügyvéd urat nevezte ki az ipartestület állandó hatósági biztosának.

Az ipartestületi elnök kijelölése kérdésénél, mint a meleg, tikkszerű nyári napon hirtelen támadt orkányszerű viharhoz hasonló lelkesedés megnyilatkozásában tört ki iparosaink szívéből fakadó közöhang, mely Felmayer István festőgyáros urat öhajította egyhangulag az elnöki székbe.

Hogy mily szerencsés volt iparosaink ezen választása, azt megmutatták a következők, mert Felmayer István nemes elnök, hanem valóságos édes atyja lett iparosainknak, jó szívével s emberbaráti igaz szeretettel segítette és javított szegény iparosaink sorsán, nem kimélt sem ipót, sem erkölcsi sem anyagi áldozatot, ahol az iparosok érdekeinek előmozdítása és előbbreviteléről volt szó. Az agg iparosok segítő pénztára javára tett gazdag alapítványa örök időkig hirdeti az ő nevét, mely igaz szeretettel és becsüléssel marad állandóan bevésve iparosaink lelkébe és szívébe.

Ugyancsak a közgyűlést megelőző, Nagy Ignác iparhatósági biztos ur által 1887. január 16-ára egybe hívott értekezleten egy tizenegy tagból álló szűkebb körű bizottság lett kiküldve, hogy a testületi tagok névsorának beható tanulmányozása után az előjárósági tagok és számvevők személyére állítson össze egy javaslatot, mely a közgyűlés elé lesz terjesztendő.

Ezen előző intézkedések megtétele után a székesfehérvári ipartestület Nagy Ignác iparhatósági biztos ur elnöklése alatt 1887. február 2-án délelőtt a városház nagyertermében tartotta meg végleges alakuló közgyűlését, mely közgyűlésen közfelkiáltással elnöké ifj. Felmayer István vá-

lasztatott meg, ki Péczely Vince hívott meg egy küldöttség élén a közgyűlésre való megjelésre.

A közgyűlésen megjelent első elnökét ipartestületünknek Nagy Ignác iparhatósági biztos ur lelkes szavakban üdvözölve, örömet és benső megnyugvást fejezte ki, emelvényben helyes választás felett, s mint mondá biztos reménnyel néz a jövőbe, mert oly ipartestület, mely az igazságossága, tapintatossága, vezérlésége, nemkülönben képzettsége által kitünő, ugyszólván az ország első iparosát bírhatja elen, nem maradhat hátra, hanem duzzadt vitorlájával hűd az alap szabályaiban is foglalt cél és nemes törekvés elérése és felvirágzását magában foglaló biztos kikötőbe.

Ezután felkérte ifj. Felmayer Istvánt, hogy fogadja el Székesfehérvári szabadkirályi város iparosainak eme egybehangú megnyilatkozásából eredő megtisztelő bizalmát.

Ifj. Felmayer István a jelenlévő 500-at haladó iparosaink tomboló lelkesedése és eljenzése között jelentette ki, hogy az elnökséget elfogadja s egyzersmind kérte az összes iparosokat, hogy vállelve iparkodjanak tevékenységüket kifejezteni a kitűzött cél érvényesítése tekintetében, ő pedig mindent előf követni a nemes cél elérésére és sohasem fogja szem elől veszteni ama nemes törekvést, melynek zászlója az iparhaladás körüli tevékenység van felhívva.

Ma tehát midőn a megalakulás napjának 20 éves évfordulóját ünnepeljük, álljunk meg egy pillanatra az ünneplésben, hogy kegyellettaknak adjunk kifejezést ipartestületünk első elnökének, kinek neve, személye, ténykedése örökké felejtethetlen marad az ipartestületünk történetében.

Ezen alakuló közgyűlésen megválasztottak előjárósági tagoknak: 1. Péczely Vince, 2. Zelnáki Antal, 3. Heisz Alajos, 4. Nögel Vince, 5. Gyurkovics Alajos, 6. Hunyadi György, 7. Maron József, 8. Krizsány Imre, 9. Szorádi József, 10. Pinos István, 11. Luffler Ferenc, 12. Kaszab Mihály, 13. Heigerl Jakab, 14. Szammer Imre, 15. Csátori G. Emil, 16. ifj. Say Ferenc, 17. ifj. Dittmar József, 18. Marschall Nándor, 19. Havranek János, 20. Fialovits Lajos, 21. Felmayer Károly, 22. Schlammadinger Alajos, 23. Szöllösy Ferenc, 24. Orbán Rezső, 25. Bader József, 26. Kovács György, 27. Pribek Antal, 28. Kneibisz Jakab, 29. Kapitány Lajos, 30. Eisenbarth Ferenc, 31. Lakos Antal, 32. Veilinger Sándor, 33. Reiter Sándor, 34. Csapó István, 35. Horváth Ede, 36. Schützer Jakab, 37. Tóth János, 38. Blaskovics János, 39. Horváth Mihály, 40. Rémai István, 41. Füzü Márton, 42. Pollák Armin, 43. Pajor István, 44. Birkl János, 45. Kolman István, 46. id. Havranek Antal, 47. Járás György, 48. Kecskés Ferenc, 49. Aláté Pál, 50. Németh István, 51. Csáder Ferenc, 52. Emhecht János, 53. Héjj József, 54. Matzer Andras, 55. Berghammer József, 56. Bürgermeiszter György, 57. Bernáth Ignác, 58. Gscheid János, 59. Huszár Pál, 60. Kubik Lőrinc; számvevők: Bross Sándor, Schmetzer Nándor, Schmidt Károly.

A megválasztott előjárósági tagok és számvevők névsora mutatja, hogy mily különös gondot fordított az alakuló gyűlés az előjárósági tagok és számvevők megválasztására, midőn Székesfehérvár legtekintélyesebb iparosában helyezte bizalmát, kikre az ipartestület vezetését és sorsát bízta.

Mily megdöbbentő és elszomorító, hogy az alakuló közgyűlésen megválasztott 60 előjárósági tag közül a 20 év leforgása alatt 27, a 3 számvevő közül kettő meghalt.

Az ipartestület további megalakulása tárgyában az ipartestület utonnan megválasztott előjárósága 1887. február 2. délután 4 órakor ifj. Felmayer István elnöklése alatt ülést tartott, a hol alnökké Péczely Vince ur és id. Say Ferenc ur az ipartestületi közzseretben és közbeszülésben álló jelenlegi elnöke választott meg.

Ugyancsak az ipartestület pénztárnokává Havranek Antal ur az ő puritán jelleme jó és nemes szívével mindenki által ismert és közbeszülésben álló tekintélyes polgári városunknak választatott meg, kit elhalálása után állásában követett Boross Sándor ur, kinek az ipartestületi ügyek körül szerzett érdemei köz tudomásuak s a kinek lemondása után a pénztárnoki tisztet ifj. Havranek Antal ur töltötte be, ki ugy e minőségében mint hivatalában, de különösen az

iparos érdekek körül kifejtett fáradhatatlan buzgalma és kiartása s az iparoskör megalakítása, annak tapintata és szakított vezetése körül szerzett kiváló érdemeket, mert hiszen iparosaink az ő kiváló munkásságának köszönhetik azt, hogy az iparoskörben oly otthon találtak, fel a hol mint családi körben beszélhetik meg az őket közelebbről érdeklő ügyeket.

Ugyanezen előjárósági gyűlésen választott meg az ipartestület háznagyává Schlammadinger Alajos ur, ki ugy e tisztében, mint később az ipartestületnek érdemdes elnöke érdemelte ki iparosaink szeretetet, bizalmát és soha meg nem szűnő tiszteletet.

Elnöke választása után a háznagy tiszten utódja Gaál Kálmán ur volt.

Vége meg kell emlékeznem a történeti hűség tekintetéből arról is, hogy ugyanezen előjárósági ülésen lett csekély személyen az ipartestület jegyz-jévé megválasztva, ki e minőségében 12 évig szolgáltam iparosaink érdekét, de szolgálatomat és akarom míg erőm és tehetőségem el nem hagy.

Midőn ezekben rövid vázlatokban ismertetem a megalakulás napját, melyet a jelen közgyűlés keretében ünnepelünk, azon öhajjal zárom beszédem, hogy mivel előbb jöjjön el az idő, hogy iparosaink jobbként örvenve, boldogok és meglegedettek legyenek, a magyar ipar fellendüljön edes magyar hazánk pedig egy iparban virágzó boldog állam legyen!

Adja a magy rok Isten, hogy e. minél előbb teljesüljön!

A történeti vázlat előadása után a megválasztottak jelenlegi elnökei horderejét emelte ki a szónok. Utalt arra, amit a tópasztor egy alkalommal a nála tisztelegő ipartestületnek mondott, hogy az élet csak keret, amelyet lelkiismeretesen be kell tölteni. Az ipartestület is ezen ügyvezetett minden erejével, legjobb tudása és tehetősége szerint. Ha nem sikerült, nem rajta, de a letűnt liberális éra lelkiismeretellen kormányrendszerein mult. Ma a nemzeti kormány alatt élünk, most más időknek kell elkövetkeznünk.

Szóból jött Szára Gyula dr. beszéde és melegen érző, lényeges szavakra talált a szeretet ünnepén. Vége-hossza nem volt az ovációnak.

Programmon kívül felszólt Nagy Ignác ügyvéd, aki agg kör mellett hialos hével méltatta az új végrehajthatalmi rendszer emberének, a jelenlévő Széchenyi Viktor gróf főispánnak érdemeit.

(Az érdem elismerése.)

Szokatlanul fölemelő jelenet következett ezután, amely a diszgyűlésnek oly megható originalitást kölcsönzött. *Kirásits* Bódog ipartestületi jegyző formás, hangulatos beszédben átnyújtotta *Muss* Lajos kosarasságának, aki mint már jelezte — negyven évet töltött fáradhatatlan szorgalommal *Szép* Károly kosarózó iparosnál *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter művész kioldozasu elismerő oklevelét 100 koronás jutalomdíj kíséretében. Megható aktus volt ez, amely nemcsak a kitüntetett munkasnak, de a közönségnek is könnyeket esalt a szemébe. Főnséges megnyilatkozása volt aztán a keresztény szocializmusnak, amikor az ünnepelt szerény iparosseggedel tuntuó eljenzés közepette a megválasztottak is, meg a főispán is kezet szorítottak. Ez igazán a becsület és a becsülés parolaja volt.

Say Ferenc rövid, markans zárószava után a nagyszánu közönség a Szózat hangjai mellett — ismét a dalkör énekelte — elszólt, marandó emlékeket zárva szívébe.

(Az iparosbál.)

Irva van, hogy a hasznost vegyíteni kell a kellemessel. Így tett a jubiláló ipartestület is, midőn az ünnep estéjére bált rendezett ugyancsak a Szent István-teremben. Ma már közzsájon forog és ugy is van, hogy még azok a bizonyos leg-öregebb emberek sem emlékeznek a város falain

A kereskedelmi iskola színházi estéje.

(*) Szeretem az ifjúságot. Érdeklődöm minden iránt, mi rá vonatkozik, az ő ügyével függ össze, az ő javát szolgálja. Tudom, hogy ő a nemzet reménye; az ő ereje, erkölcsje, tisztasága a haza öröme és vigasztalása, az ő züllése a jövő kor nagy veszedelmét jelenti.

Az ifjúság dolgai iránt való ezen érdeklődésem volt az oka annak, hogy a múlt hét keddjén csak az a közmondásbeli „hajsza” volt a hija, hogy el nem került a színházba.

Mert a színházat, ezt a modern „templomot” nem szeretem. Hogy miért nem, azt hiszem, nem kell okadatolnom. Amit ott csinálnak, az nem művészet, hanem — más. A tisztességes darabok a már alapjában megrontott színházlátogató publikum részvétlensége folytán menthetlenül elbuknak, a többitől meg ne is beszéljünk. Kerítők azok, kerítők a bűnök, szabadalmazott, a „művészet” hazug cégére alatt nyitott csapszékei az erkölcselenség abszintjének.

S hogy a multkor mégis színházba készültem, annak az volt az oka, mivel az előadás a helybeli felső kereskedelmi iskola javára hirdetődött.

Most látom, milyen jól jártam, hogy nem kaptam megfelelő helyet. Gondolom, jobb szerettem volna azon az „Ifjúsági estén” is a nézőtér helyett a színpad súlycsőjén helyet foglalni és — elsúlyodni.

Maga a darab elég tisztességesen volt megválasztva. Rákosi Viktor színdarabja, ha nem jgrének sokat, de legalább olyanok, hogy bárki pirulás nélkül végig nézheti őket. Akármelyeket. Olyanok, mint a Rákosiék lapja, ha nem is nevének hit- és erényhősöket, de a józslés ellen nem vetenek s óvatos emberen a legtöbbször nem rontanak.

Szóval nem a „Rákóczi fiával” volt a baj. Hanem amit eléje tettek a művészet szent nevében, az — mondják — arcpirító volt.

Az első megrovást az „Új Lap” mellekletén olvastam. Nem fogtam fel tragikusan a dolgot. Azt hittem, valami világió elmaradt, ultranontan családapra prűderiájának megnyilatkozása volt az egész, ki valamennyi fiából barátot s leányból apacát akar nevelni.

Hanem aztán autentikus bírálatot olvastam a „Székesfehérvár és Vidéke” hasábján. Azt hiszem, nem kell mondanom, miért tartom ennek a „csók természetrajzáról” elmutató lapnak a művészeti kritikáját szava hihetőnek. Ha ez a haladópartí-demokrata vízekén vezető újság azt mondja, hogy az a kuplé szavaiat — táncgyűveg orfeumi nivón állott, ha arról biztosít, hogy azok a produkciók erősen emlékeztetnek a „Zsaba,” meg az „Osztrigás Mici,” rra meg a „Teknősbéka” című erkölcsnemesítő darabok levegőjére, hat ez nekem el kell hinnem.

Hanem hat ebből a tényből egy kemoly tanulságot kell levonunk.

A szóban forgó iskola derek új igazgatóját ismerem és tisztetem. Tudom azt, hogy ő annak az estnek programjáról nem lehetett kellőképen tájékozatlan. Azt is tudom, hogy ezeket az előadásokat, melyek szerződésileg voltak kikötve az intézet javára, ő örökségképen vette át a „rég jó időkben.”

De ami a régi jó időkben jó volt, a felvilágosodott XIX. század végén még felvilágosodottabb pedagógusai által névelt gyermekek szívekre nem tettek, ezt a „tanegred” névű XX. századunk erkölcsi felfogása kiküszöböl-

dőnek véleményezi. Tíz évvel ezelőtt a magyar pedagógia a diákbálokat is gimnazistacsiszóló, felsőbbéányokat képző intézményeknek tartotta s az utolsó néhány évben közönség és nevelők, szülők és felsőbb hatóságok ezeket is a sutba dokták és kérlelhetlen halálos ítéletet mondtak felettük.

Nem szeretném, ha félreértenének. Kész örömmel írom alá, hogy a városunkban működő szintársulat az iskola nemes céljaira egy estét áldozzon. De az igazgató (nem a szingazgató) urat nagyon kérem a szülők s a „kerölcs” nevében, hogy jövőre vegye elő kérlelhetlenül a cenzura versplajbászt s arról az estéről, mikor az ifjúság quasi ex officio van jelen a színházban, töröljön kérlelhetlenül mindent, ami nem odaváló.

Gondolom, szülő és tanár egyaránt igazat fog nekem adni, ha azt mondom, hogy az ifjúság szemében csak az ártatlan öröm, az ideális lelkesedés tiszta ragyogását s nem a kejes igaztosság romboló pokoltűzeknek világosságát szeretem látni.

Művészet ide, haszon oda; rosszul esik az tudunk, hogy az a művészet sarral dobálódik, hogy ahhoz a pár száz koronához ugyanannyi fiatal lélek szennye tapad.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Zenekedvelők hangversenye.

A Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesületének báborkeszerájára új level fonóctól az elmult vasárnap. A januári nagysebű, lényessikerű filharmonikus koncert melé mellett simult a februári est. Ami a kettő viszonyát illeti egymáshoz, az elsőben néhéz tonusok domináltak, míg most a nézők a könnyebb formákat ambicionáltak, még pedig nem csak a köztársadékel szemben, de a közönséggel szemben is, a melynek most könnyebben hozzáférhető és egyszerre áterthető muzsikái értékeket nyújtott.

A műsor első számán Dvorák 47-ik ópusa volt. A mű tulajdonképen az részben áll, amelyek közül ezuttal a legkiválóbb, legáltalában hírem tétel került előadásra. Dvorákról egyébként épen nem nekünk hívatásunk konstataálni, hogy a modern név hívatásunk között mai napig is első helyen áll. Neve mellett, mind mostanig a legeredetibb s szláv muzsikában s amig ott, a kamarazeneben a legkiválóbb szerző volt. A három tétel domináló motívumait illetőleg, az elsőnek kontrafunkikus értéke van, amely a vonósoknak, az első és második hegedűnek fűlemászó párbeszédében nyilvánkozik meg. Ez a tétel, az *Allegretto scherzando* egyébként a legértékesebb mind háromjuk közül. Különösen kiváló pedig tempója s helyenkint szinte kapriáztos hangszerelésével, ami nem egy legismertebb karakterisztikája a Dvoráknak. Hogy már most a második tétel, a *Tempo di Minuetto* kerüljön szóra, az a szám mely, bensőségteljes érzések szíveteljes interpretációra. Ha már itt vagyunk, azt is megemlíthetjük, bizony nagy kar, hogy nem érvényesíthetjük valamivel előkelőbb tenpóban, szélesebb menetben. Végre a harmadik tétel jelenetere is volt. Nes, ez a tétel ének láncolatokat tüntet föl, amelyek aztán más kettővel az ének az első tétel idézik emlékeztetnek. Bájos, édes kamarazene ez, amely helyes interpretálás mellett nem teveszthet hatást. Ami persze az időt estben is így volt.

Térjünk az előadásra. Itt a zongorakíséret kell a hordoktára állnunk, melyen a kompozíció egész épülete megvázik. Aligha négy újságszámra, ha megadjuk, hogy ez a kísérlet *Laib Erzsike* urfőlyrét avatott, művészi kezekben volt. Általában véve deszról kell szólnunk a precíz összjátékáról. Kiemeljük a kitégáslat mitorálást is. Fejűnt a gyönyörű cello-szóló, amit a gerőrkán oly szerencsés kézzel juttattak érvényre. I. hegedűn egyébként Kőzudorás szerint *Jánkor* Zsigmond és *Tonka* Béla, II. hegedűn

Berényi István, *Frycsaj* Rikárd s végül gordonkán *Füzy* Árpád, *Moser* Miksa és *Vojtechovszky* József játszottak.

A program második pontjában négy ének-szám következett, melyeknek megválasztása kiváló mőgondra, gazdag invencióra és szerencsés műérzetre vallott, kezdve az egyszerű *Tre giorni*-n (Pergolése), végig valamennyien, tehát a *Reste*-n (Chaminade), a *Forráson* (Goldmark) s *Az erdő vár* (Nemes Béla) kezdetűn. A dalok bizonyos retorikai egymásutánban csoportosultak. Fortia, fortiora, fortissima. A hatásnak fokozatosan kellett volna következnie. Az egyébként egészséges kalkuláció azonban ezuttal nem vált be teljesen. Hangsúlyoznunk kell, hogy ez épen nem az eneken mult. Az első két énekszámml ugyan tökéletes volt az effektus, de már a harmadiknál, ahol pedig jelentékeny emelkedésnek kellett volna mutatkoznia, nevezetesen ahol a bugyogó forrás dallamos csörgedezését kell illusztrálni, a zongorakíséret messze alulmaradt az artisztikus várákozáson. Ez a defektus csak növekedett az utolsó számmál. A kis kellemetlenség azért természetesen mit sem von le *Stark* Ludovika művészi énekének abszolút értékéből. A művész, akiről nem szabad elhallgatnunk, hogy ez idő szerint légesökatarusos, gyongékkessé mellett is szép hangvételű, bensőségteljes érzelmességgel és finom hangmodulációval lopta magát hallgatóság szívébe. A hangmoduláció a művészno leleket-vételének mesés technikaijával vált briliánsá. Kisebb hangtételgűsek akadtak ugyan itt-ott amelyek talán az indispozícióra, a gyongékkessé, vagy talán sokkálta inkább a zongorakíséret fogycakosságára vezethető vissza, de hát végre is ilyen apróságok — mint ezt legutóbb a Szoveresteken is láthattuk — még a legnagyobb művészi erők fölött is elcsuhannak. A fodorog végre is az, hogy művészi éneken volt részünk, híján minden közönséges, fűlértó rákacsofásnak, amit pedig manap annyit szerepítő énekes reszeről tapasztalunk nagy borzalommal.

Egyen áttérünk itt a második negyedik számára. *Saint Saens Delila árijára* a „Sámsón és Delila” dalutól, mután ezt is *Stark* Ludovika urfőly érvényesítette művészi magaslalon. Telve volt drámai fokozatokkal, csakhogy megint érezette a zongorakíséret hiányosságát. Ilk itt felsorolni még azt is, hogy a művészno nagy hállára kötelezte a zenekedvelők egyesületét, mert ugyancsak szerény föltételek mellett fogadta el meghívását.

Sorrendben a harmadik műsorszámot *Volkman* adta, akinek muzsikáiis képeknőnyéből négy piész hallottunk, ami ezuttal igazi programmuzsika számba ment. Szinte ott kezeltük magunkat a *első táron* s mintha a csónagos evezőcsapásait nemcsak hallottuk, de valóságban látuk volna a cello figurában. Almok, édes almok simogatták szívünket, mint egyszer, valamikor régen s ábrándozva kísértük a gondolat, amit eszöndesen sikk a part felé (*A táron*). — *A malemban*, kedves kis alkotása a bizsuteriának, amelyet zenéleg nem is lehetett pompázóbb, tetszetősebb köntösbe öltöztetni. — Aztán *A tándor is a kakukmadár*. Poétikus formában jelentette meg az erők baktató utasát, aki nótákat dudorászik, amelyeket oly szép harmóniával kísér a kakukszó. A gordonkának itt kiváló föltét jutott s derekasan megoldotta. — Végül a *„Jönnek az oroszok”*. Ebben a piészben, amely eleinte olyan igénytelenül egyszerűnek tetszik, alapjában véve ténérdek a faji jellemzők. Ott lüktet benne az orosz birodalom hatalmas ereje, de egyszerűs mind ott dobog az édesbús szláv melódiában a nép, a szegény muzsik érző és szenvedő szíve is.

A vonós zenekar kitéte magáért. Az összárték értékét eléggé minősíti az is, hogy a közönség minden részletét megjáratja a harmadik műsorszámunk. A második, meg a negyedik tétel, engedve a tapsok viharzó forgatagának, meg is ismételték aztán. A derek zenekedvelők, akik ezuttal többségben voltak az orkeszterben s csupán kiegészítésül csatlakozott melléjük néhány honvéd-vonós muzsikus, valóban, rászólgáltak a közönség hálás elismerésére, amelyből oly jóleső bőséggel jutott ki nekik.

Mozzkovszki *spanyol tánci*-val záródott a műsor. A táncok muzsikája valóságos orkeszter, pompával érvényesült. A hiányzó fúvók szerepét,

két hatalmas zongora mellett négy bájos, kedves fiatal leány: *Bernstein* Ida, *Gerő* Gizella, *Kaltenacker* Ilonka és *Kovács* Stefike urhölgyek töltötték be. A kisasszonyok ez alkalommal először vettek részt az orkeszterben karmesteri palca vezetése alatt. Játékuk általános rokonszenvet váltott ki. Az utolsó zenezámot, amelyben a szilaj, tüzes spanyol vérenek annyi forrósága hullámzott, megint zajos tetszésnyilvánítások kísérték.

Szóljunk-e még *Frycsaj* Rikárdról, erről az önzetlen, nagy zenei lélekéről, aki a szó legteljesebb értelmében mestere a karnak? Hogy az ő tudásának s fáradozásának mennyire oroszlan-része van a sikerben, mindenki tudja.

Két dolgot rovunk föl most még. Egyik az az örvendés esemény, hogy a hangverseny előkelő publikumának élén megint ott láttuk *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspököt.

A másik a műpártoló közönség animálása. A zenekedvelők bevalótták, amit ígértek. A közönség állandó támogatására van már most szükség s itt első sorban a zenekedvelő egyesület pártoló tagjainak vannak morális kötelezettségeik. Szép kulturális missziót teljesít ez az egyesület s nagy hivatása van az ifjúság lelkeivel szemben is. Támogatni kell tehát s azon is kell lenni, hogy az ifjúság itt hallgasson *igazi hangversenyeket*, ahol tiszta lelkén szeplő nem esik.

Küirt.

* **Bob herceg.** Amolyan reprizféle. Vasárnap este s mégis gyeren látogatót ház. A nézőteret bizony tölni kellett. Hát persze. Farsang is van, meg aztán a fehér este, mint a világvárosok szennyos légkörében a rozsmaring, ma nem kell senkinek. Örökszép marad pedig Bob története. Szívünkben az emlékezés hárfája pengett. Martos tiszta poézisa, Fluszka érzelmes muzsikája lelkünkbe szállott megint s mint valami szelid, simogató szempárt illatos tavaszestén, végigálmódult újra a törekeny románcot a nagy Albionból, a kapuban, a Bowic-streeten, a tizenhetes szám alatt.

Késerves fölébredés ért azonban bennünket, ha a színpadra néztünk, ahol *Tibori* botorkált Fedáknak ebben a felejthetetlenül kedves szerepében. A szereplők, a díszlet, a kar, az üres ház kegyellennül összejellek.

Kiemeljük egyébként *Szigeti* Pomponiusát.

—y.

* **Kornai Berta vendégjátéka.** Szalkai társulatának s a Városi Színháznak a jövő héten előkelő vendége lesz. *Kornai* Berta fog vendégszerepelni három estén. Kedden, szerden és csütörtökön. Kornai a *Koldusgrófnő*-ban, a *Milárdus kisasszonyban* és a *Tróia*-sötétben lép föl. Városzerte nagy érdeklődéssel néznek a vendégjáték ele.

Felelős szerkesztő: Dr. HELVEY LAJOS.

Népmozgalmi statisztika.

1907. évi január hó 26-tól február hó 2-ig.

Születés. Született: 10 törvényes fiú, 0 leány, 0 törvénytelen fiú, 1 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiú 0, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 10.

Halálozás. Elhalt: 8 fiú, 6 nő. ezekből 7 éven aluli törvényes fiú 3, leány 2, törvénytelen fiú 0, leány 0, 7 éven felüli fiú 5, nő 4. Összesen 14.

E szerint a születés a halálozást 5-tel múlja felül.

Elhaltak: Hermann József Béla, r. k. önálló kárpitos Varga-csalornapart. - Gertenics József r. k. magánzó, 50 éves, Sorpince-utca 23 sz. - Hermann Erzsébet, ev. ref. 8 hónapos, Felsőkirálysor 1 sz. - Gelencser Mária, r. k. 11 hónapos, Badai-ut 10 sz. - Özv. Grundböck Ferencné, Flits Terezia, r. k. 85 éves, Kossuth-utca 7 sz. - Tóth Mátyas, r. k. hivatal-szolga 75 éves, Badai-ut 3 sz. - Özv. Pollák Mihályné, Kralovitz Janka, izr. 85 éves, József-utca 8 sz. - Horváth János, r. k. 6 éves, Felsőkirálysor 12 sz. - Schön Pál, izr. 5 éves, Sas-utca 3 sz. - Müller István, r. k. lakatos-segéd, 22 éves, Szeder-utca 79 sz. - Kulei Józsefné, Pintér Erzsébet, r. k. 55 éves, Várkör-ut 45 sz. - Piller Ferenc, r. k. kömives-segéd, 65 éves, Olaj-utca 35 sz. - Simon László, r. k. 2 éves, Csutora-utca 18 sz. - Özv. Fritz Ferencné, Borcherl Mária, r. k. 81 éves, Öreg-utca 25 sz.

NIGRIN a legjobb
CIPŐCRÉM
ST. FERNOLENDT, Wien
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

HIRDETÉSEK
jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Szent-István-tér 1. sz.

Meghívó.

A Székesfehérvári Takarékpénztár

1907. évi február hó 16-án délután 3 órakor

az intézet helyiségében

61-ik rendes évi közgyűlést

tartja,

melyre a t. cz. részvényesek azon figyelemzetéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 14-ik §-a értelmében a közgyűlésen részvevőkre csak oly részvény jogosít, mely a részvevőre legalább regg. hetet a közgyűlés napja előtt átíratott és a mely még le nem járt szelvényével együtt a közgyűlés megelőző napon a társaság pénztáránál letételt vagy melynek 2/3 §-a c) esetében bírói letéte helyezésre igazoltatik.

Közgyűlési tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése 1906. üzleti évről
2. A felügyelő-bizottság jelentése 1906. üzleti évről.
3. Határozat a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyeresé felosztása tárgyában.
4. Számadási felmentvény tárgyában Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére az 1906. évi számadásra nézve.
5. Megválasztása: a) részvénytársasági elnöknek hat évre, b) négy igazgatósági tagnak hat évre, c) öt felügyelő-bizottsági tagnak két évre, d) kilenc választmányi tagnak hat- és egy választmányi tagnak három évre.

Székesfehérvár, 1907. január 26-án

Az igazgatóság.

A Fejérmegyei Takarékpénztár

1907. február hó 23-án délután 4 órakor

az intézet helyiségében

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a részvényesek, hivatkozással az alapszabályok 61. §-ára*) tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az 1906. évi üzletforgalomról szóló igazgatósági jelentés.
2. Határozathozatal az igazgatóságnak az 1906. évi zárszámadás beterjesztése és ennek kapcsán a mérleg jóváhagyása, a tiszta jövedelem felosztása, illetve az osztalék megállapítása, a felügyelő bizottság és az igazgatóságnak jegyzőkönyvileg leendő felmentése tárgyában tett javaslatok fölött.

Székesfehérvár, 1907. február 1-en.

Gróf Zichy Aladár
elnök.

*) 64. §. Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel előbb nevére íratott és három nappal a közgyűlés előtt (ezúttal tehát 1907. február 20-ik napjáig) az intézet pénztáránál letételt.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

0000072